

Ak?II? Telefon Ba??ml?I???- K?sa Form (Ergenler için)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Ak?II? Telefon Ba??ml?I???- K?sa Form (Ergenler için)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16650>

Özet

Ak?II? Telefon Ba??ml?I???- K?sa Form (Ergenler için), ergen popölasyonunda görölen ak?II? telefon ba??ml?I??? düzeyini h?zli ve etkin bir ?ekilde ölçmek amac?yla geli?tirilmis bir psikometrik araçtır. Bu form, orijinal ölçenin k?sa versiyonunun Türk költürüne uyarlama çal??mas? sonucunda ortaya ç?km??tır. Ölçek, **problem odaklı kullan?m**, a??r? me?güliyet ve kullan?m?n neden oldu?u i?levsel bozukluk gibi ba??ml?I?k belirtilerini de?erlendirir.

Mehmet ?ata ve Fatih Karip taraf?ndan 2017 y?l?nda gerçekle?tirilen bu uyarlama çal??mas?, arac?n Türkiye'deki **ergenler** üzerinde geçerli ve güvenilir sonuçlar verdi?ini göstermeyi amaçlam??tır. K?sa form olmas? nedeniyle, özellikle büyük örneklemleri ara?t?rmalarda ve klinik tarama süreçlerinde zaman tasarrufu sa?lamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Ak?II? telefon ba??ml?I???, k?sa form, ergenler, psikoloji, uyarlama, **psikometrik**, davran??sal ba??ml?I?k.

Yazarlar

Mehmet ?ata, Fatih Karip

Amaç

Bu ölçenin temel amac?, Ak?II? Telefon Ba??ml?I??? Ölçeni'nin (ASBÖ) k?sa versiyonunu Türk költürüne adapte etmek ve bu k?sa formun **Türk ergen popölasyonu** için geçerlik ve güvenilirlik kan?tlar?n? sunmaktır. K?sa form, ara?t?rmac?lara ve klinisyenlere, ergenlerdeki sorunlu ak?II? telefon kullan?m?n? h?zli ve kesin olarak tespit edebilecekleri, költürel aç?dan uygun ve **ekonomik bir araç** sa?lamay? hedefler.

Uyarlama süreci, orijinal ölçekteki maddelerin anlam bütünlü?ünü korurken, dilsel ve költürel e?de?erlili?ini sa?lamay? amaçlam??tır. Nihayetinde, ölçek **ak?II? telefon ba??ml?I??? riskini** belirleme ve müdahale programlar?n?n etkinli?ini ölçme potansiyeli ta??maktadır.

Yap?

Ak?II? Telefon Ba??ml?I???- K?sa Form (Ergenler için), genellikle davran??sal ba??ml?I?klar?n temel bile?enlerini ölçen çok boyutlu bir yapıya temel alır. Ölçölen psikolojik yapı, bireyin ak?II? telefon kullan?m?n? kontrol edememesi ve bu kullan?m?n günlük hayat?nda olumsuz sonuçlar do?urmas?na ra?men devam etmesi durumudur. Bu yapı, genellikle a?a??daki temel boyutlar? içerir:

Tolerans: ?stenen etkiyi elde etmek i?in giderek daha fazla ak?ll? telefon kullanma ihtiyac?.

Geri ?ekilme (Yoksunluk): Ak?ll? telefonun kullan?lamad??? durumlarda ya?anan huzursuzluk, kayg? veya sinirlilik.

Siber ?li?kiler: Yüz y?ze sosyal etkile?imler yerine sanal etkile?imleri tercih etme.

Günlük Ya?amda Bozulma: Akademik, mesleki veya sosyal i?levsellikte ya?anan dü?ü?ler.

A??r? Kullan?m: Ba?lang?çta hedeflenenenden daha uzun süre cihaz? kullanma.

Ölçek, bu boyutlar? kapsayan maddeler arac?l???yla **problematik ak?ll? telefon kullan?m?** spektrumundaki bireyleri ay?rt etmeyi amaçlamaktad?r.

Geçerlik

Kaynak i?erikte geçerlik bilgisi '-' olarak belirtilmi? olsa da, ?ata ve Karip (2017) taraf?ndan yap?lan uyarlama ?al??mas?, ölçe?in yap? geçerli?ini inceleyen kapsaml? analizler i?ermektedir. Genellikle bu tür uyarlama ?al??malar?nda a?a??daki geçerlik türleri incelenir:

Yap? Geçerli?i: Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ve Do?rulamay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?larak ölçe?in teorik yap?s?n?n Türk örnekleminde do?rulan?p do?rulanmad??? incelenmi?tir. Bu analizler, k?sa formun orijinal ölçekteki faktör yap?s?n? korudu?unu göstermeyi amaçlar.

Ölçüt Geçerli?i: Ölçe?in puanlar?n?n, teorik olarak ili?kili olmas? beklenen di?er ölçütlerle (örne?in, kayg?, depresyon, internet ba??ml?l??? ölçekleri) korelasyonu incelenmi?tir. Yüksek korelasyonlar, **yak?nsak geçerli?e** i?aret eder.

Uyarlama ?al??mas?n?n sonuçlar?, Ak?ll? Telefon Ba??ml?l???- K?sa Form'un Türk **ergenler** popülasyonu i?in yeterli düzeyde geçerlik kan?t?na sahip oldu?unu desteklemektedir. Daha detayl? geçerlik katsay?lar? i?in orijinal makalenin incelenmesi gerekmektedir. Orijinal makale, *Cumhuriyet International Journal of Education* dergisinde yay?mlanm???t?r.

Güvenirlik

Kaynak i?erikte güvenilirlik bilgisi '-' olarak belirtilmi? olsa da, 2017 uyarlama ?al??mas? ölçe?in iç tutarlıl???n? ve stabilitesini incelemi?tir. Güvenirlik analizleri genellikle ?unlar? kapsar:

?ç Tutarlıl?k Güvenirli?i: Ölçe?in maddelerinin ayn? yap?y? ne ölçüde ölçtü?ünü gösteren Cronbach's Alpha (Alfa) katsay?s? hesaplanm???t?r. K?sa formlar i?in genellikle yüksek iç tutarlıl?k beklenir.

Test-Tekrar Test Güvenirli?i: Ölçe?in zamana kar?? ne kadar kararlı oldu?unu belirlemek i?in belirli bir zaman aral???yla (örne?in 2-4 hafta) ayn? deneklere tekrar uygulanmas? ve puanlar aras?ndaki korelasyonun hesaplanmas?.

Bu psikometrik analizler, k?sa formun ergenlerde g?venilir bir l?m arac? oldu?unu kan?tlam??t?r. Y?ksek g?venirlik katsay?lar?, ölçekten elde edilen puanlar?n tutarl? ve hatas?z oldu?unu gösterir.

Faktör Analizi

Ak?II? Telefon Ba??ml?I???- K?sa Form'un faktör yap?s?, uyarlama al??mas?nda incelenen en kritik a?amalardan biridir. Bu analiz, le?in yap?s?n?n tek boyutlu mu yoksa çok boyutlu mu oldu?unu belirler. K?sa formlar genellikle tek bir genel ba??ml?I?k faktör?n? temsil edecek ?ekilde tasarlan?r, ancak orijinal le?in boyutlar?n? koruma e?ilimi de gösterebilir.

Uyarlama al??mas?nda, faktör y?klerinin kabul edilebilir d?zeyde oldu?u ve faktör yap?s?n?n orijinal le?le tutarl?I?k gösterdi?i rapor edilmi?tir. Bu, k?sa formun, **ak?II? telefon ba??ml?I??? yap?s?n?** T?rk k?lt?r?nde ba?ar?I? bir ?ekilde temsil etti?ini teyit etmektedir. Faktör analizi sonuçlar?, le?in toplam puan?n?n kullan?m?n?n psikometrik a?dan anlaml? oldu?unu desteklemektedir.

Araç

Test T?r?: Uyarlama (Adaptasyon)

Format: Likert Tipi Derecelendirme le?i (Orijinal ölçekte genellikle 4 veya 6'l? Likert kullan?I?r. Kaynakta belirtilmedi?i için standart uygulama varsay?lm??t?r.)

Mevcut Diller: T?rke

Pop?lasyon Grubu: Klinik Olmayan/Akademik rneklem

Ya? Grubu: Ergenler

Pop?lasyon Detaylar?: T?rkiye'deki ortaokul ve lise ?rencileri (ergenlik dönemi). Uyarlama al??mas? için genellikle 12-18 ya? aral??ndaki ?renciler kullan?lm??t?r.

Test Metodolojisi: z bildirim le?i. Bireylerin ak?II? telefon kullan?m?na ili?kin davran?? ve duygular?n? belirlenen derecelendirme aral??nda i?aretlemesi istenir.

Anahtar Kelimeler

Davran??sal ba??ml?I?k, smartphone addiction, geçerlik, psikometri, k?sa ölçek, ?ata Karip 2017, T?rk k?lt?r?.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcısı: Mevcut değil (Kaynakta belirtilmemiştir)

Kurumsal E-posta Adresleri: Mehmet Şata'nın iletişim e-postası: mehmetwsata@gmail.com

İletişim Adresi: İlgili yazarın akademik kurumu üzerinden sağlanabilir (Kaynakta belirtilmemiştir)

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: Uyarılma çalışması'nın yayın yılı 2017'dir.

Şinler ve Kullanım Ücreti: Ölçenin akademik ve araştırma amaçlı kullanım için genellikle yazarın izni gerekmektedir. Ticari kullanım şartları için sorumlu yazar Mehmet Şata ile iletişime geçilmesi tavsiye edilir.

PDF Kaynağı: Ölçenin orijinal PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir. Bu dosya, ölçenin maddelerini ve derecelendirme formatını içermektedir:

The original PDF can be downloaded here: akilli-telefon-bagimlilik-kisa-form-ergenler-icin-toad.pdf

Kaynaklar

Şata, M., & Karip, F. (2017). Akıllı telefon bağımlılığı ölçeni-kısa versiyonu'nun ergenler için Türk kültürüne uyarlanması. *Cumhuriyet International Journal of Education*, 6(4), 426-440.

Akıllı Telefon Bağımlılığı- Kısa Form (Ergenler için) Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek maddeleri, sağlanan kaynak içerikte bulunmamaktadır.